

Perspektivy (nejen) automobilového průmyslu

Kamil Galuščák
(MF ČR)

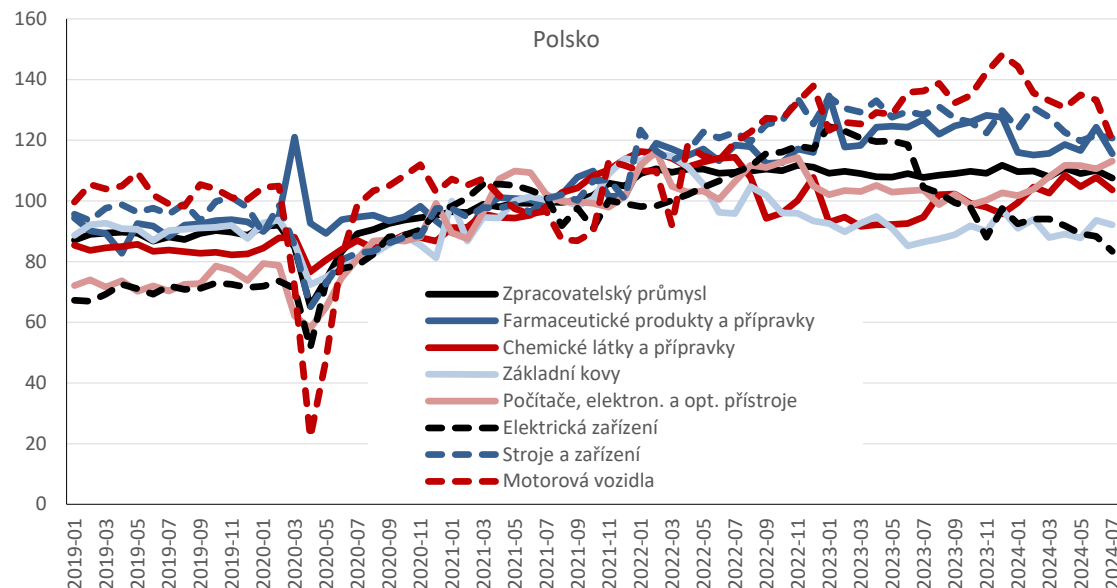
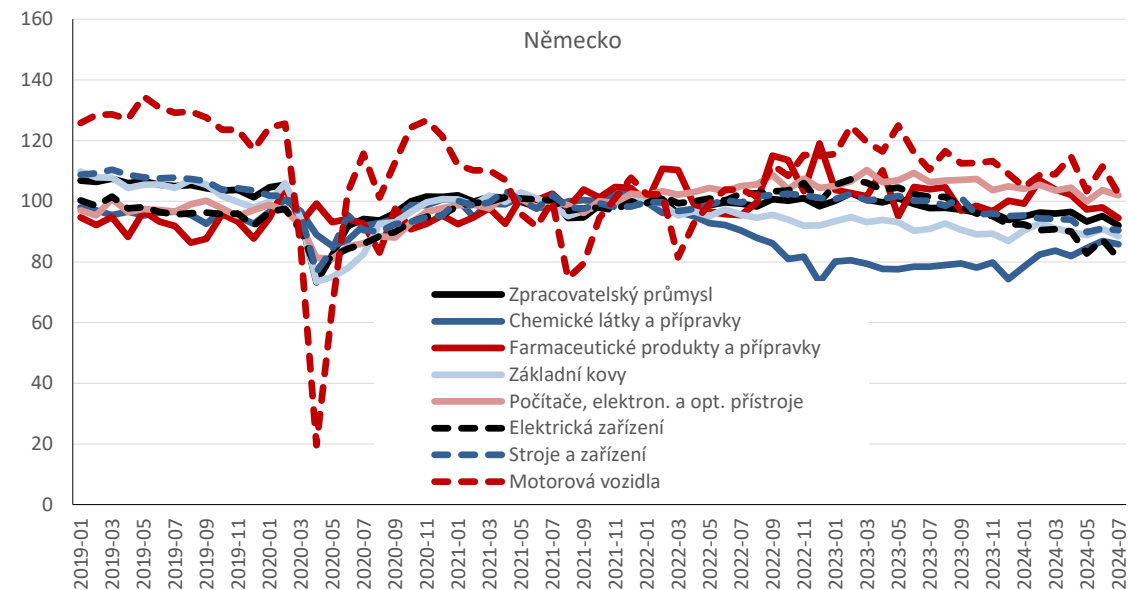
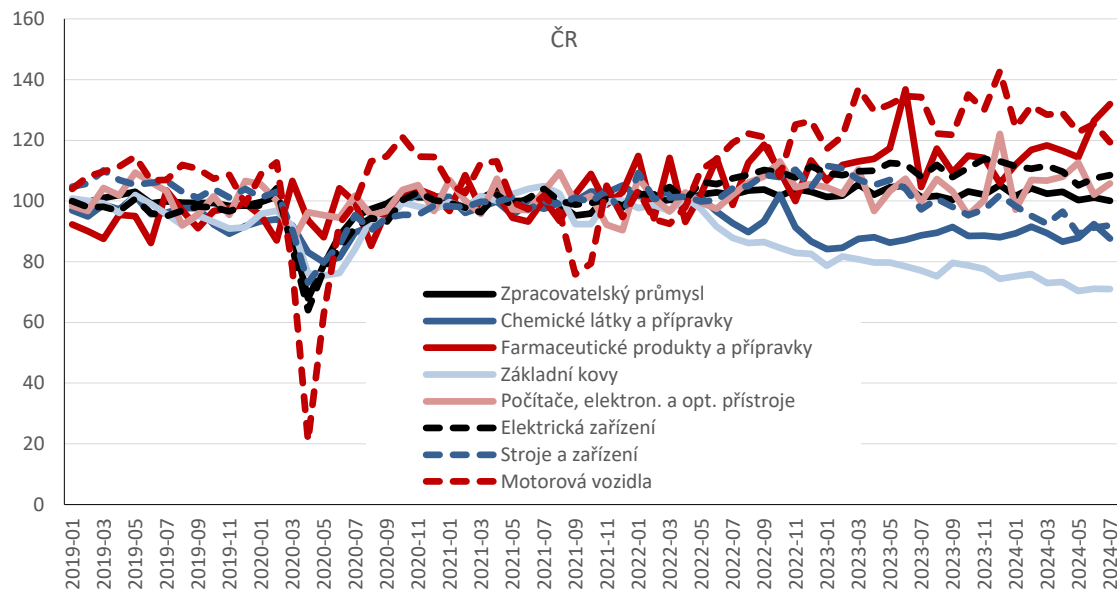
Seminář

Škoda Auto Vysoká škola, Mladá Boleslav, 20. 9. 2024

Témata a otázky

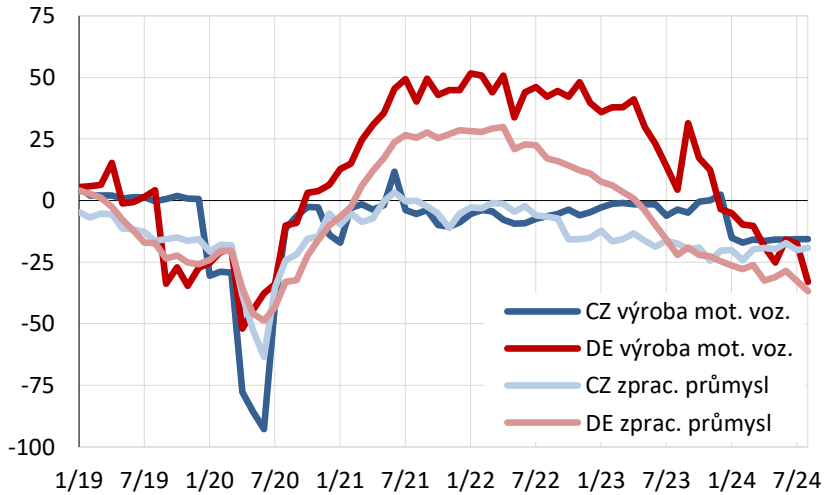
- Situace v průmyslu
- Emise v dopravě a emisní regulace (Pardi 2024)
- Naplňování aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility
- Dopady přechodu na elektromobilitu (Pavlínek 2023, Bauer aj. 2020, Krzywdzinski aj. 2023)
- Dlouhodobě rostoucí význam Číny a jiných konkurentů (Baldwin 2024)
- Průmyslová politika

Průmyslová produkce (2021=100, stálé ceny, sezonně očištěno)

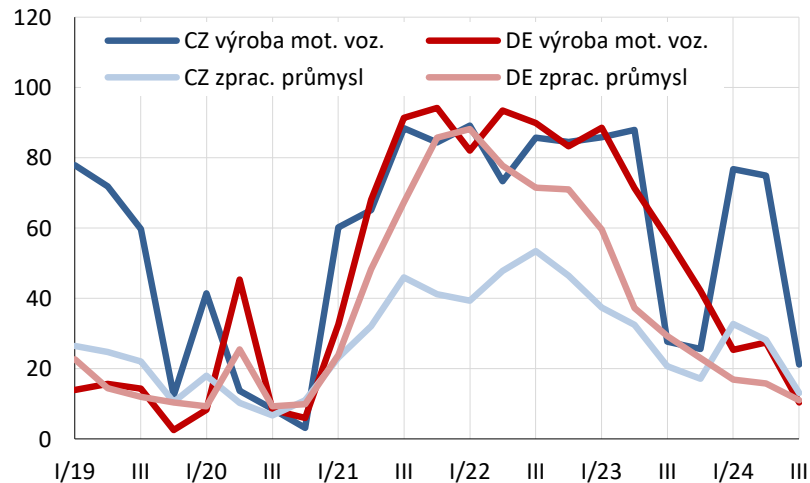
Konjunkturální šetření Evropské komise (saldo odpovědí, sez. oč. údaje)

Úroveň poptávky dle knihy zakázek

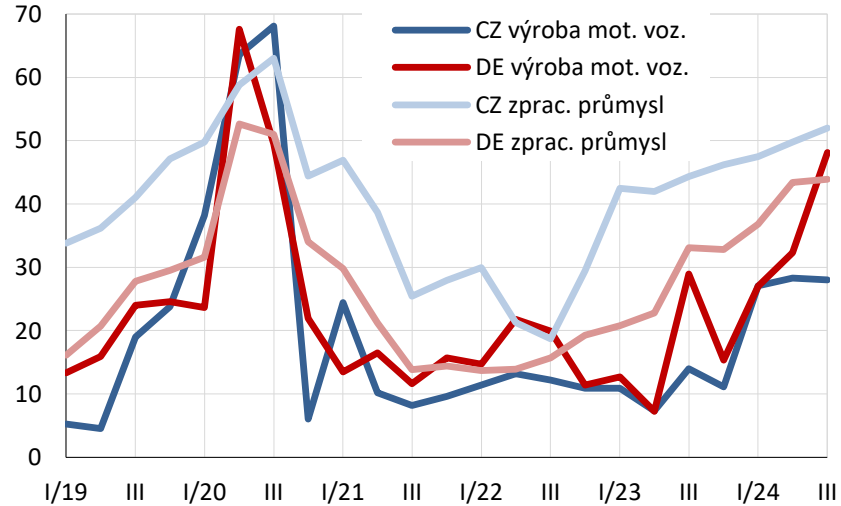

Poznámka: CZ – více než uspokojivá mínus méně než uspokojivá; DE – nevyřízené objednávky poměrně velké mínus poměrně malé.

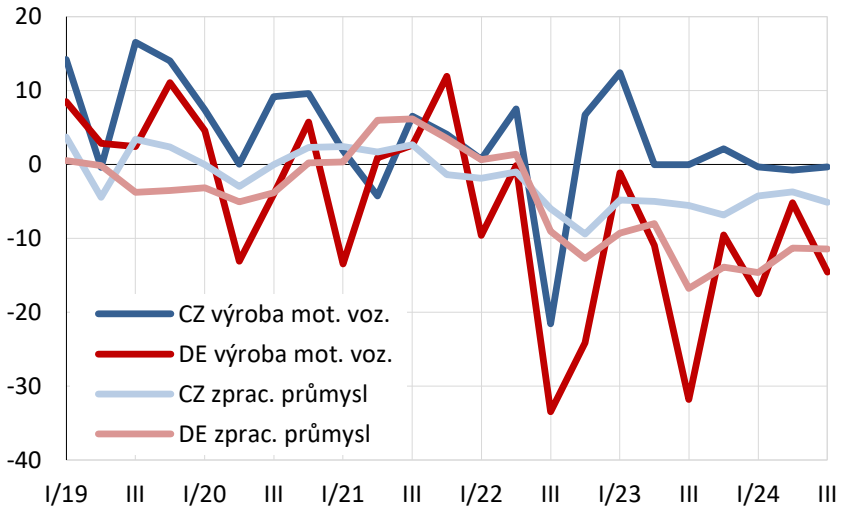
Nedostatek materiálu a zařízení

Nedostatek poptávky

Změna konk. pozice na zahr. trzích (průměr sald)

Poznámka: CZ – v minulých 3 měsících se zlepšila mínus zhoršila; DE – za poslední 3 měsíce ve srovnání s předchozími 3 měsíci se zlepšila mínus zhoršila.

Vybrané ukazatele odvětví výroby motorových vozidel

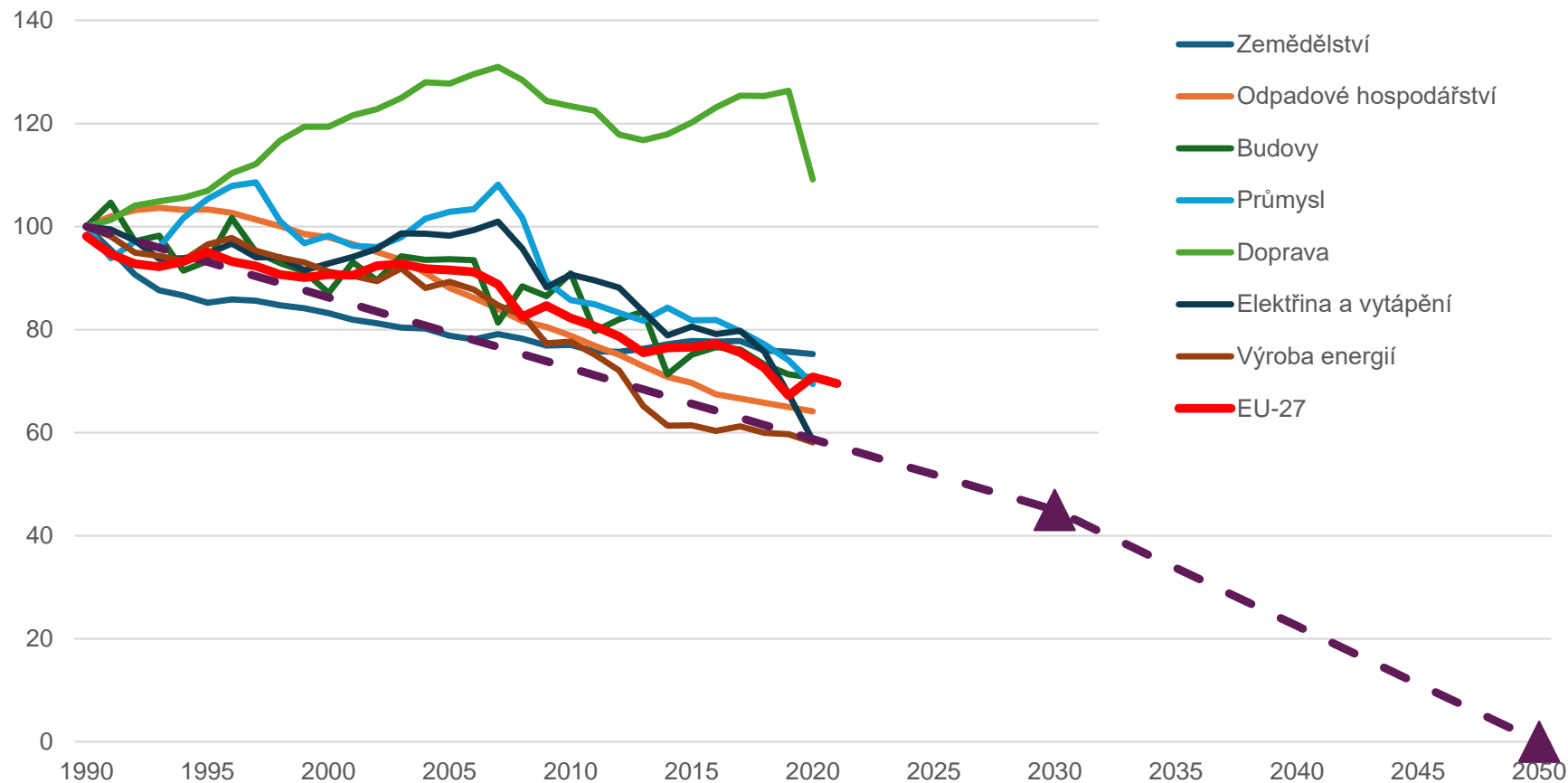
- Podíl celého odvětví výroby mot. voz. na přidané hodnotě zpracovatelského průmyslu v roce 2022 byl 18,2 %, na celkové přidané hodnotě 4,2 %
 - Podíl automobilového průmyslu v ekonomice je téměř dvojnásobně vyšší, pokud uvažujeme výrobu v dodavatelských odvětvích (MF ČR, 2019)

	2015	2019	2020	2021	2022*
Výroba motorových vozidel (NACE 29.1)					
Podíl na přidané hodnotě (%)	47.1	49.4	50.6	53.4	52.9
Podíl na zaměstnanosti (%)	22.1	25.0	26.6	28.0	28.4
Průměrná mzda (Kč)	41 287	54 201	55 025	55 582	61 162
Rentabilita aktiv (%)	16.2	14.4	7.5	12.4	.
Podíl závazků k úvěrovým institucím a aktiv (%)	0.3	0.4	0.3	0.6	.
Výroba dílů a příslušenství (NACE 29.3)					
Podíl na přidané hodnotě (%)	51.8	49.4	48.2	45.4	45.7
Podíl na zaměstnanosti (%)	75.7	73.1	71.6	70.1	69.6
Průměrná mzda (Kč)	28 721	35 225	34 903	36 966	39 907
Rentabilita aktiv (%)	9.3	3.2	0.6	1.9	.
Podíl závazků k úvěrovým institucím a aktiv (%)	4.1	4.5	5.2	5.3	.

Poznámka: * předběžné údaje. Rentabilita aktiv je podíl EBIT a celkových aktiv.

Zdroj: MPO (Panorama zpracovatelského průmyslu).

Emise skleníkových plynů v EU27 (tuny CO2eq, 1990=100) a klimatické cíle EU

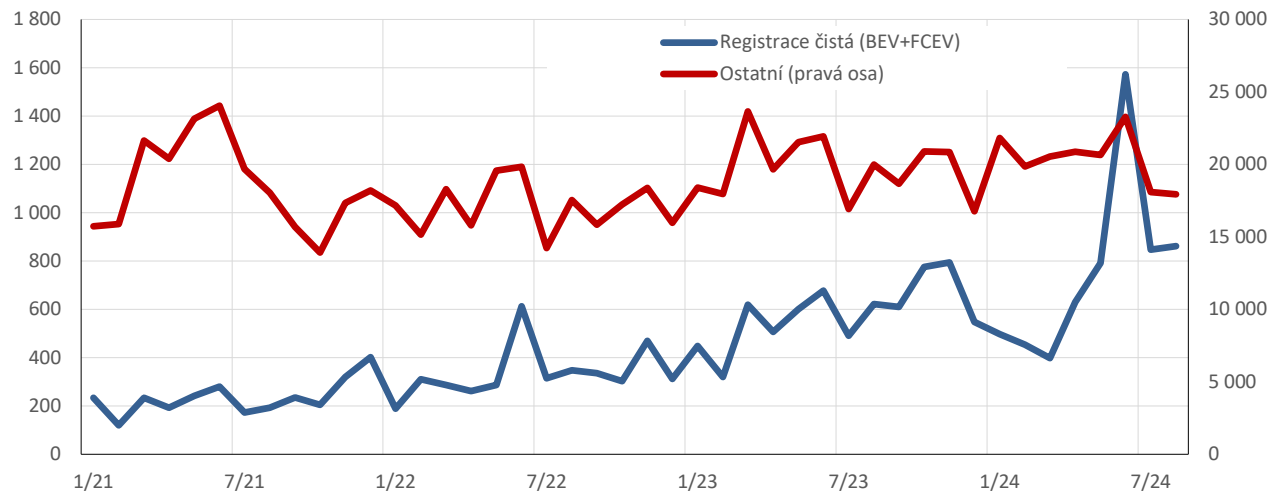

Zdroj: Our World in Data.

- Emise v dopravě neklesají
- „Upmarket drift“, vliv emisní regulace (Pardi, 2024)

Záruční program MPO Elektromobilita – I. výzva

Registrace čistých (BEV+FCEV) nových osobních (M1) a lehkých užitkových (N1) vozidel

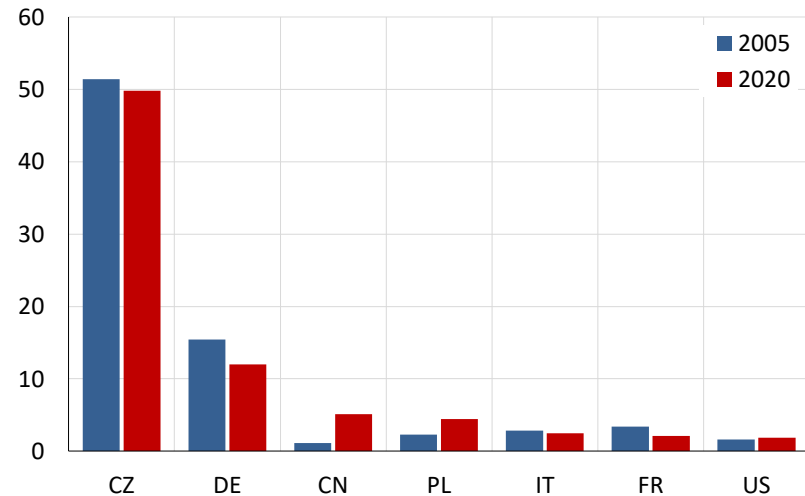

Zdroj: www.cistadoprava.cz, Sdružení dovozců automobilů, vlastní výpočet.

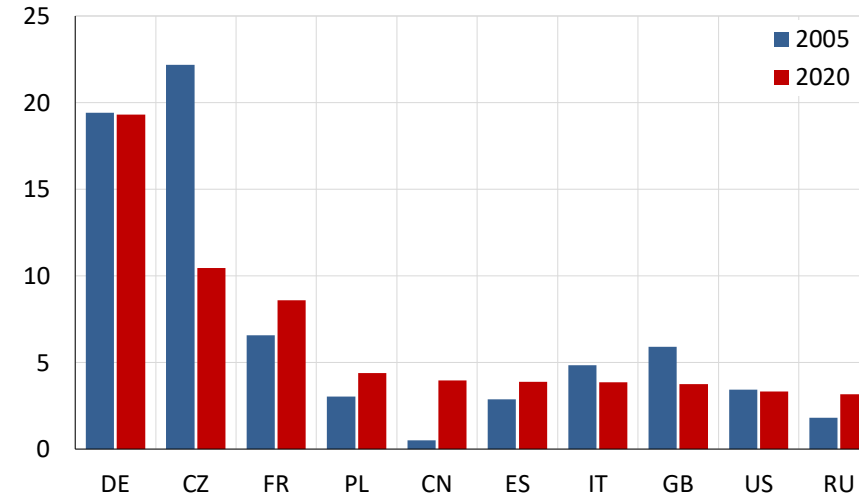
- V registracích je patrný vliv odložené poptávky
- Aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility (schválena vládou v srpnu 2024): min. cíl 50 tis. osobních BEV v roce 2025
 - Měsíční registrace by musely být cca dvojnásobné
 - Dovoz ojetých BEV?

Automobilový průmysl – výrobní řetězce, zaměstnanost, elektromobilita

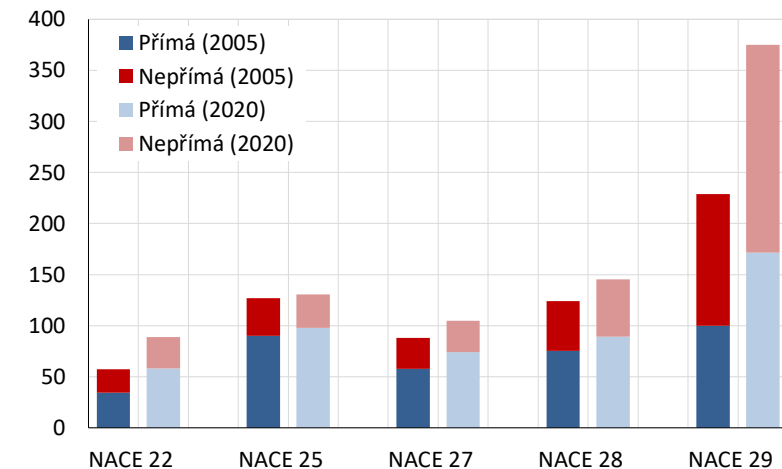
Vývoz podle původu přidané hodnoty (%)

Domácí přidaná hodnota podle konečné poptávky (%)

Zaměstnanost spojená s vývozem (tis. osob)

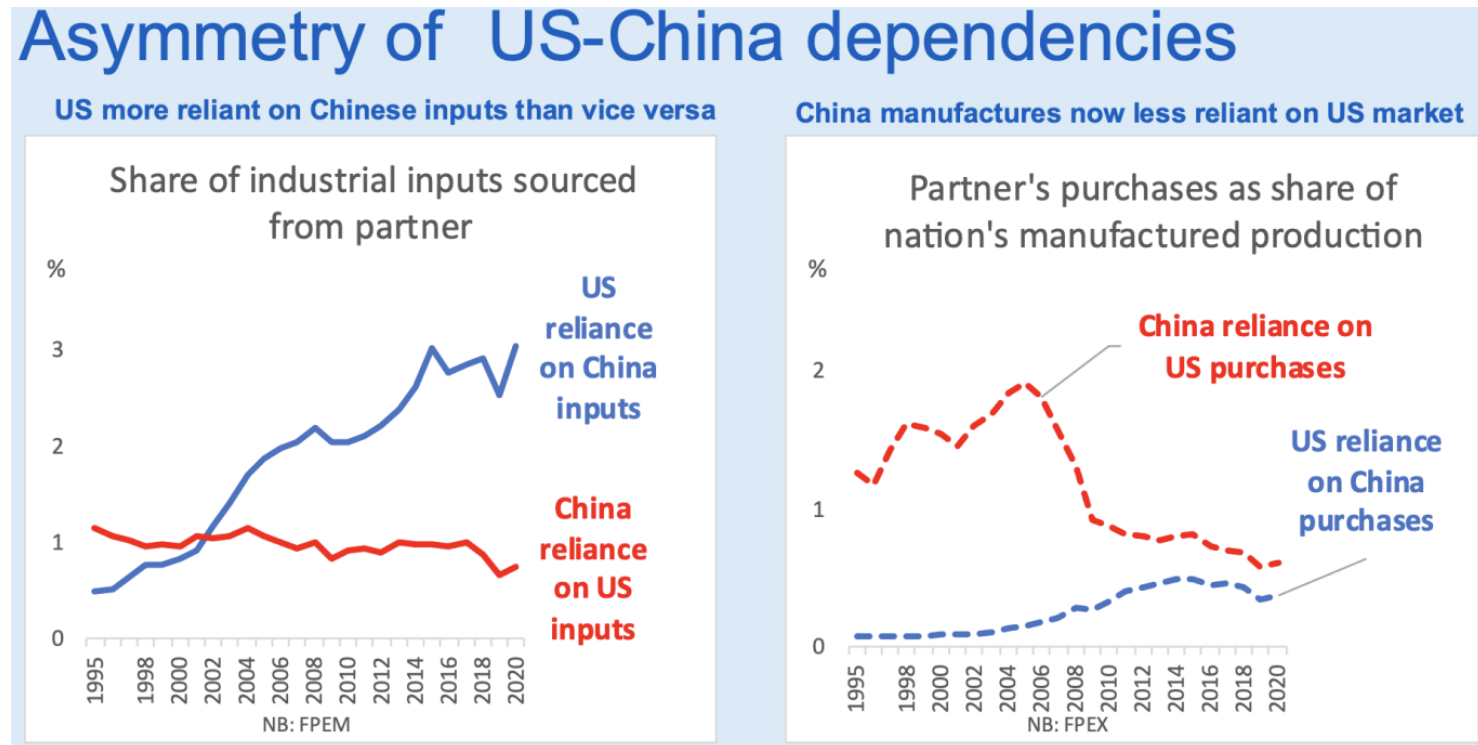

- 8 % přímo či nepřímo zaměstnaných v roce 2020 (MF ČR 2024)
- Díly pro OMV se spal. motory: 20 % vývozu součástek a příslušenství, 18 tis. zaměstnaných (0,3 % zaměstnaných v ČR, MF ČR 2024)
- Přechod na elektromobilitu (Pavlínek 2023, Bauer aj. 2020, Krzywdzinski aj. 2023)

Dlouhodobě rostoucí význam Číny, asymetrická závislost (Baldwin 2024)

- Země s podílem >3% na světové produkci zpracovatelského průmyslu v roce 2020: Čína, USA, Japonsko, Německo, Indie, Jižní Korea (pouze 3 z nich jsou tradiční průmyslové země)
 - Podíl Číny se zvyšoval, v roce 2020 byl větší než podíl 9 dalších zemí s největším podílem
 - Dominance Číny je méně zřejmá ve vývozu (rostoucí spotřeba absorbuje zvyšující se část produkce zpracovatelského průmyslu); Čína se stává vlastním spotřebitelem
- Asymetrická závislost mezi Čínou a dalšími průmyslovými zeměmi
 - Odstřižení (decoupling) by bylo obtížné

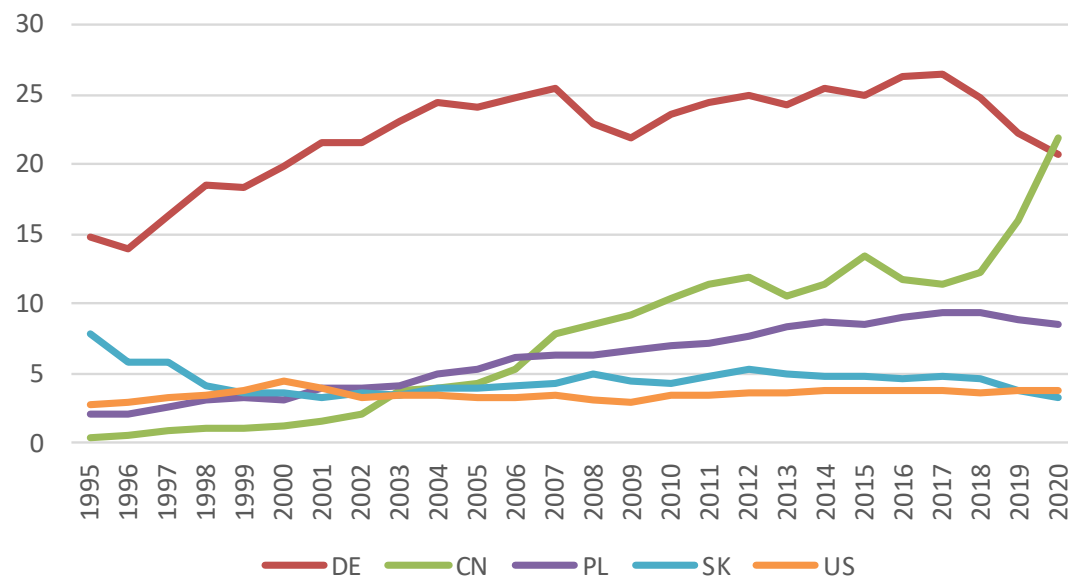
Zdroj: OECD TiVA, převzato z Baldwin, 2024.

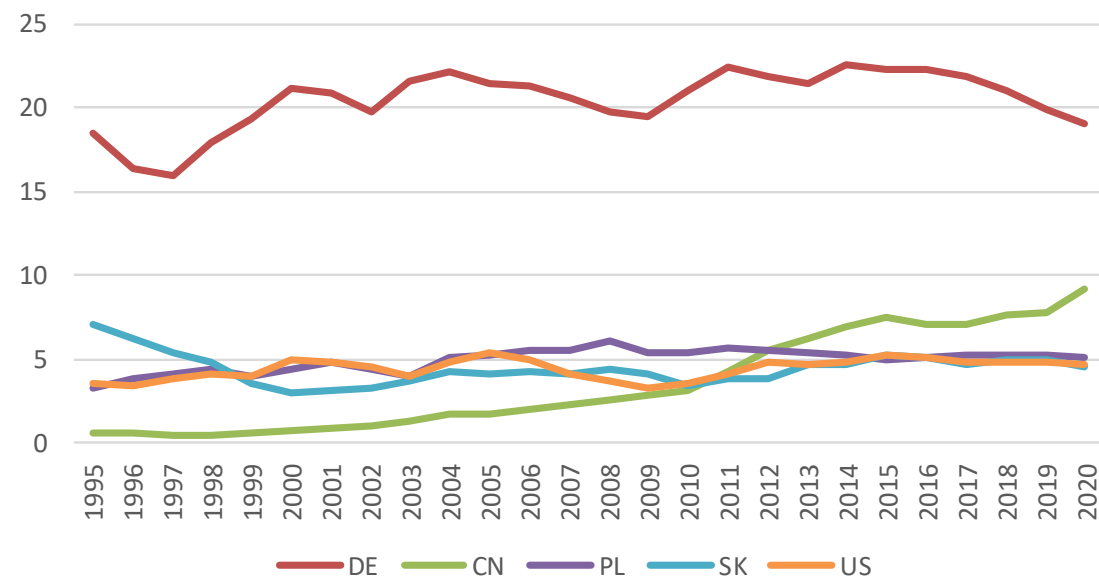
Jak je na tom zpracovatelský průmysl ČR?

- Dlouhodobě rostoucí závislost na Číně, v menší míře i na vstupech z Polska
 - Závislost na Číně je asymetrická (podobně jako pro USA – viz modré čáry na předchozím snímku; FIR a FMR pro závislost Číny na ČR jsou blízko nulových hodnot)

Zahr. produkce použita v produkci ČR (FIR)

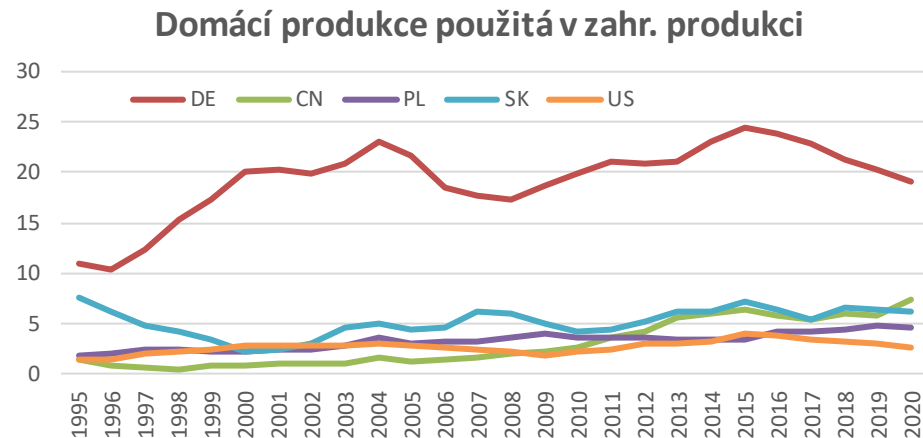
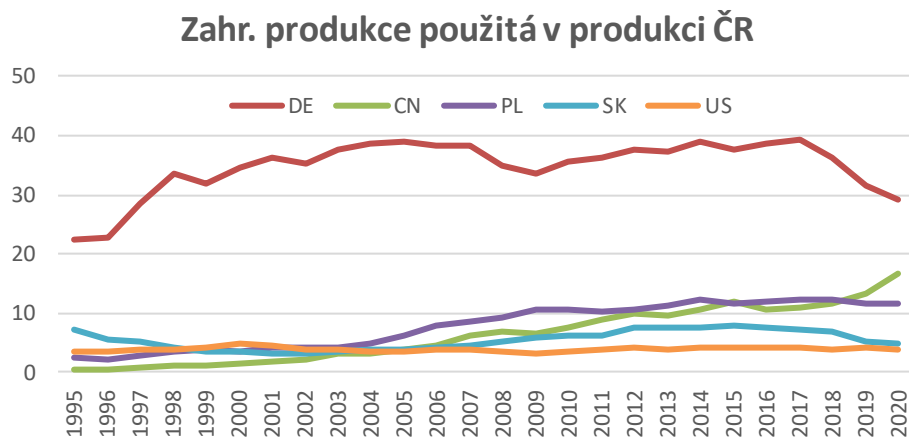
Domácí produkce použita v zahr. produkci (FMR)

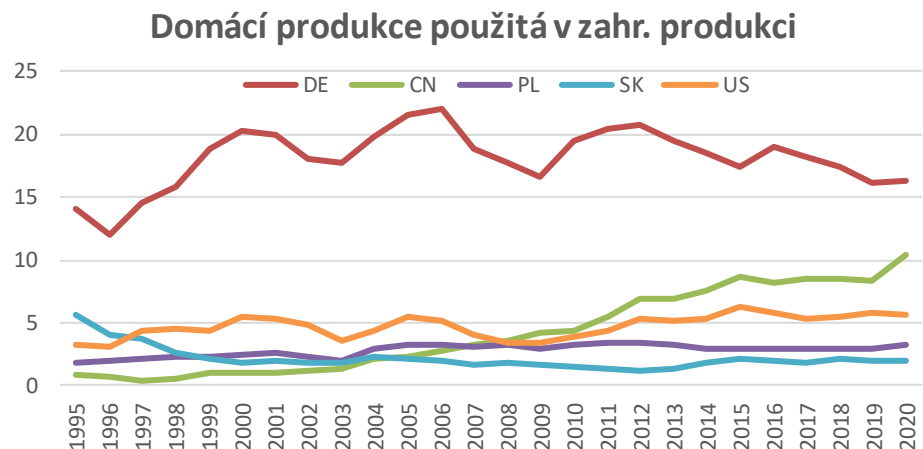
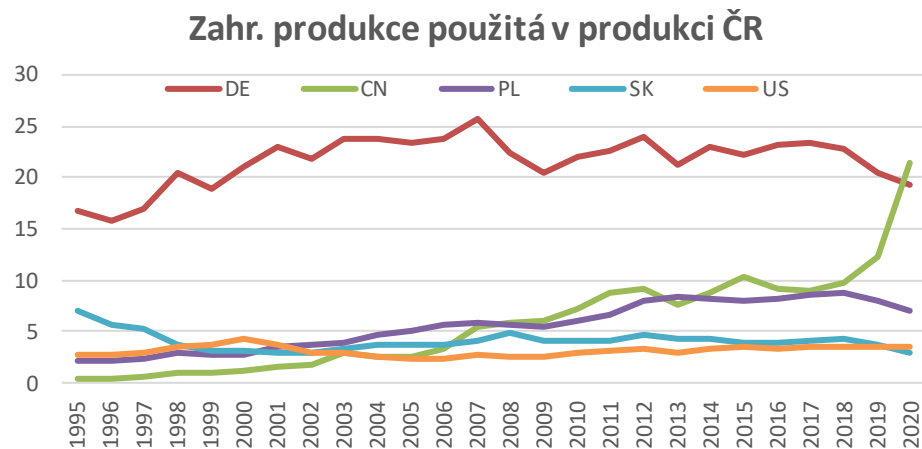
Zdroj: OECD TiVA, indikátory Foreign Input Reliance (FIR) a Foreign Market Reliance (FMR).

Pohled na vybraná odvětví (I)

Výroba motorových vozidel (CZ-NACE 29)

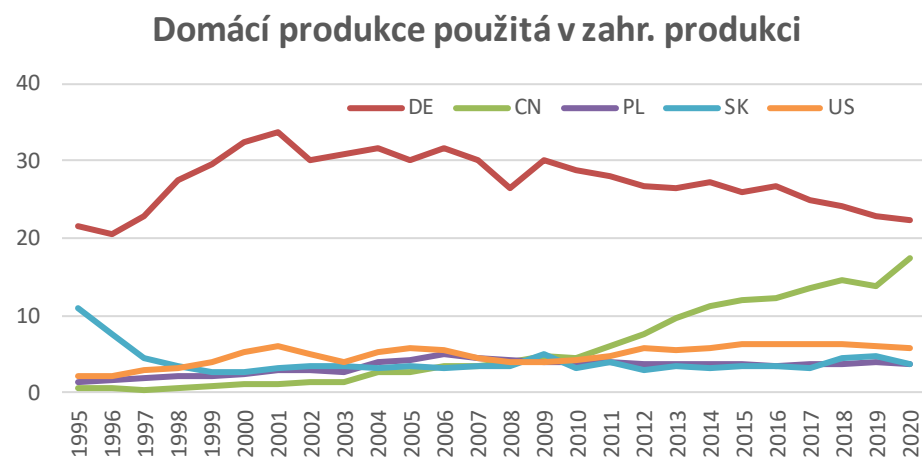
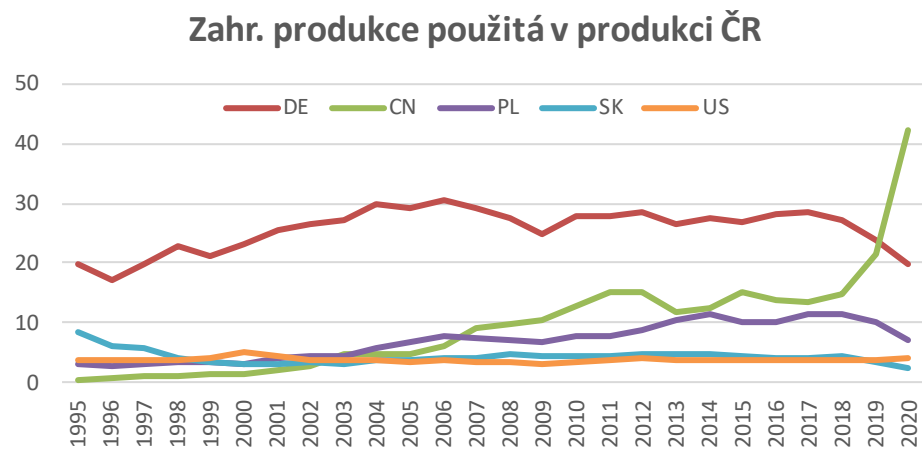

Výroba strojů a zařízení (CZ-NACE 28)

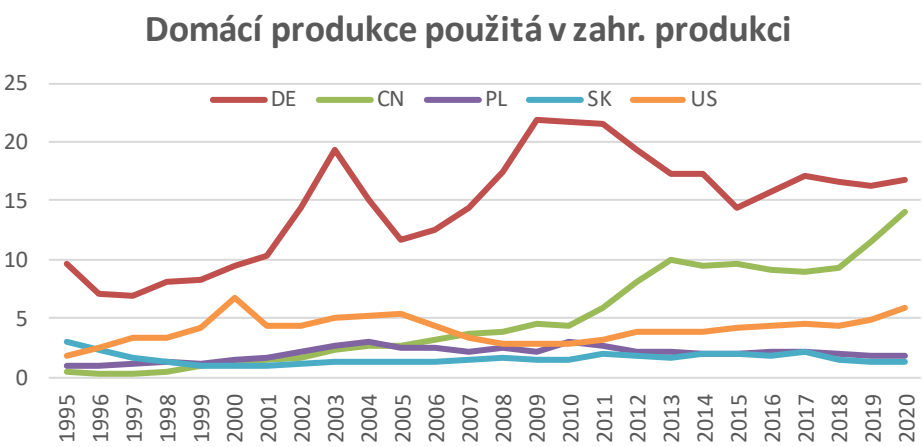
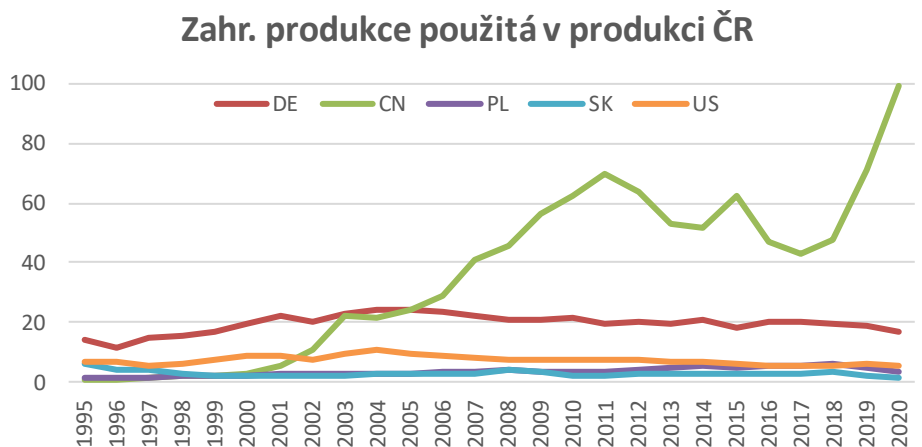

Pohled na vybraná odvětví (II)

Výroba elektrických zařízení (CZ-NACE 27)

Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (CZ-NACE 26)

Další témata

- Čína, WTO, „good jobs“ (Lighthizer 2023)
- Průmyslová politika (opatření ovlivňující složení ekonomické aktivity) vs. ekonomická teorie (výnosy z rozsahu, externality - např. dopady na životní prostředí, R&D, „good jobs“, Rodrik 2023)
- Průmyslová tradice (investice do výroby baterií v Evropě, Maďarsko)
- Geopolitická rizika, „geopolitical decoupling“ (Pavlínek 2024 – Írán, Rusko, „buyback options“)
- Populismus (politický vs. ekonomický, Rodrik 2018)
- Produktivita a konkurenceschopnost: Lettiho zpráva, Draghiho zpráva

Vybrané zdroje

Baldwin R. (2024), „China is the world’s sole manufacturing superpower: A line sketch of the rise,“ VoxEU, 17 January 2024.

Bauer et al. (2020), „Employment 2030: Effect of Electric Mobility and Digitalisation on the Quality and Quantity of Employment at Volkswagen,“ Fraunhofer Institute for Industrial Engineering IAO, Stuttgart.

Krzywdzinski et al. (2023), „The German path to electric mobility and its impacts on automotive production and employment,“ in On the way to electromobility – a green(er) but more unequal future?, ed. by Béla Galgóczi, ETUI.

Lighthizer, R. (2023), No Trade is Free. Changing Course, Taking on China, and Helping America’s Workers, HarperCollins Publishers.

MF ČR (2024), Makroekonomická predikce ČR (duben 2024), Praha, Ministerstvo financí ČR.

Pardi, T. (2024), „Is Europe on track towards net zero mobility?“ ETUI Working Paper 2024.07.

Pavlínek, P. (2023), „The transition to the production of electric vehicles in Czechia and Slovakia,“ in On the way to electromobility – a green(er) but more unequal future? (pp.207-239), ETUI.

Pavlínek, P. (2024), „Geopolitical Decoupling in Global Production Networks,“ Economic Geography 100(2): 138-169.

Rodrik, D. (2018), „Is Populism Necessarily Bad Economics?“, AEA Papers and Proceedings 2018, 108: 196-199.

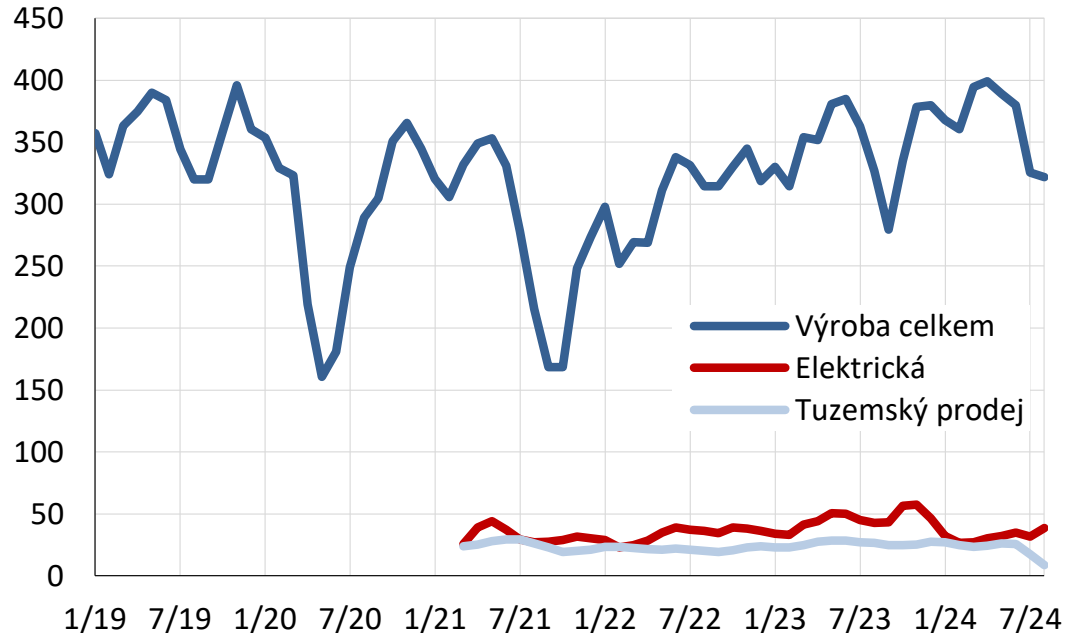
Rodrik, D. (2023), „On Productivism,“ mimeo.

Záložní snímky

Výroba a vývoz osobních automobilů

Výroba a tuzemský prodej osobních automobilů

3m kumulativní úhrn, tisíce kusů

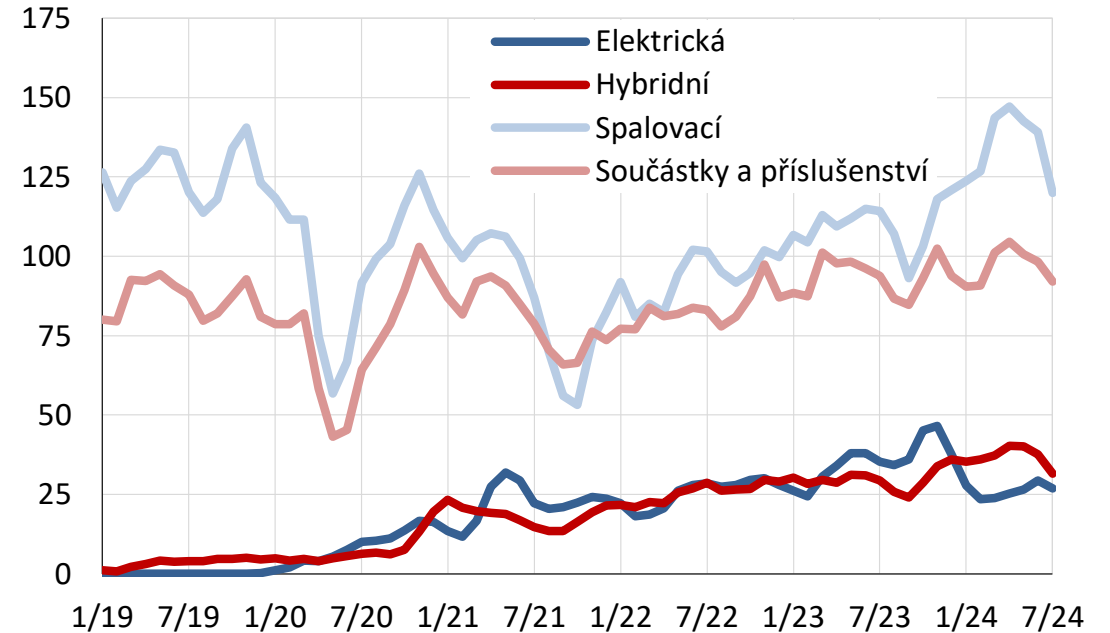

Poznámka: Elektrická vozidla bateriová (BEV) a plug-in hybridní (PHEV).

Zdroj: AutoSAP.

Vývoz osobních motorových vozidel a součástek a příslušenství

3m kumulativní úhrn, mld. Kč

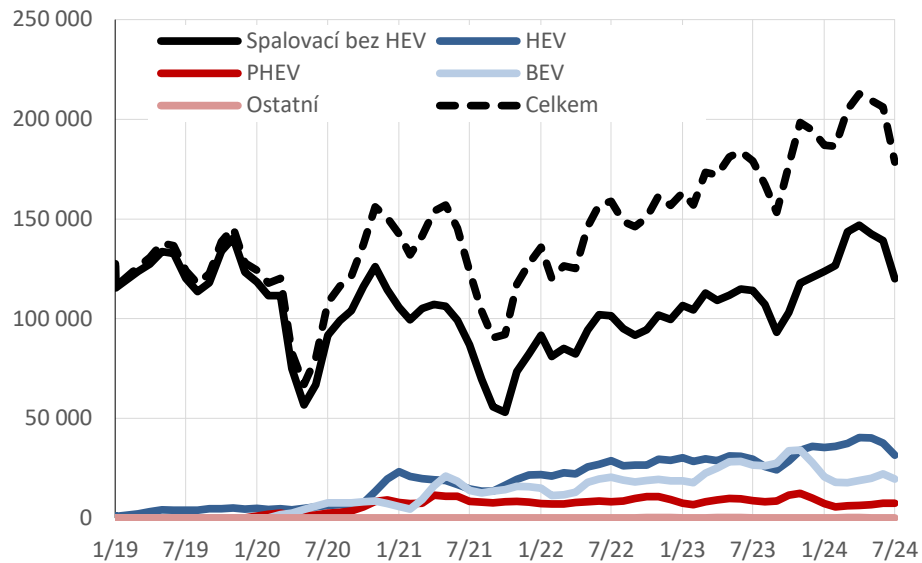
Poznámka: Elektrická vozidla bateriová (BEV) a plug-in hybridní (PHEV).

Zdroj: ČSÚ.

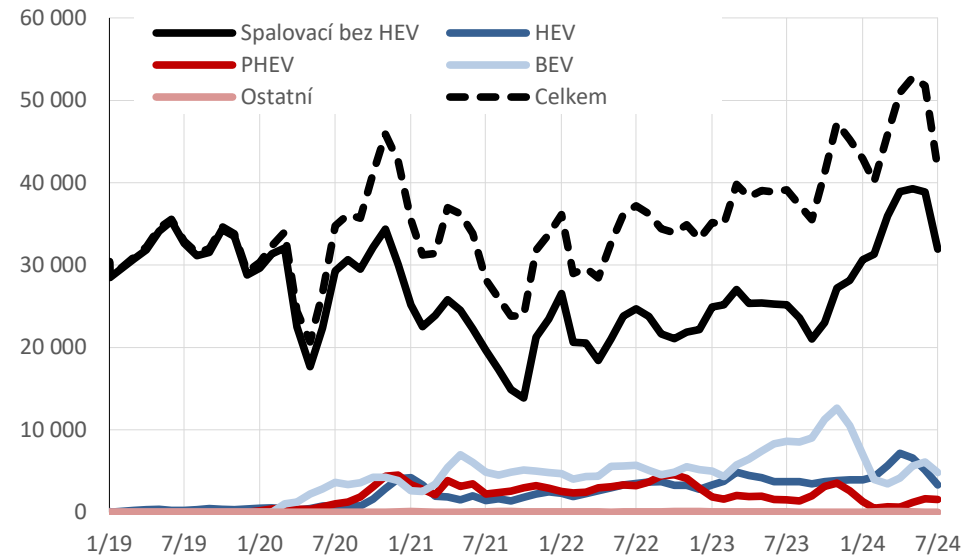
- Výroba osobních automobilů roste, výroba elektrických se letos vrátila na nižší úroveň
- Data o vývozu naznačují větší poptávku po automobilech se spalovacím a hybridním pohonem

Vývoz osobních automobilů a součástek a příslušenství (údaje ČSÚ)

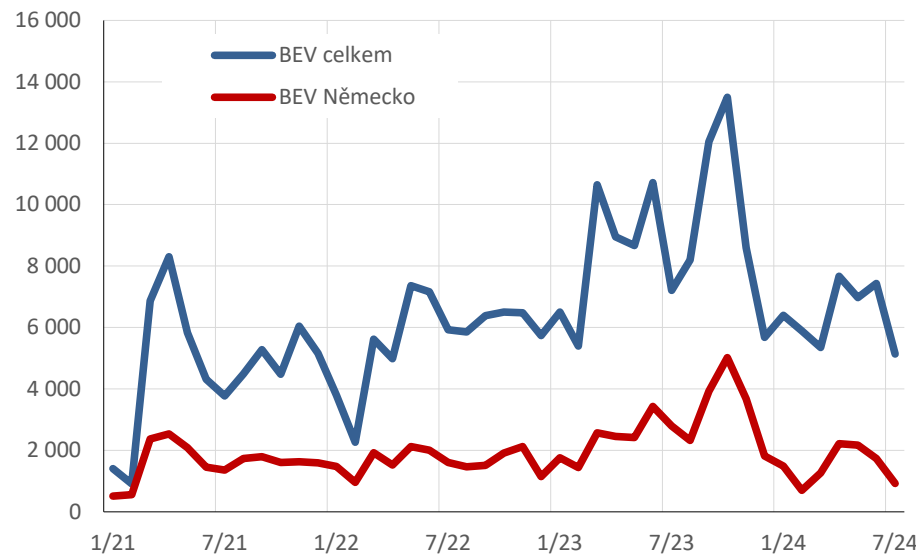
Vývoz osobních mot. voz. celkem (3m úhrn, mil. Kč)

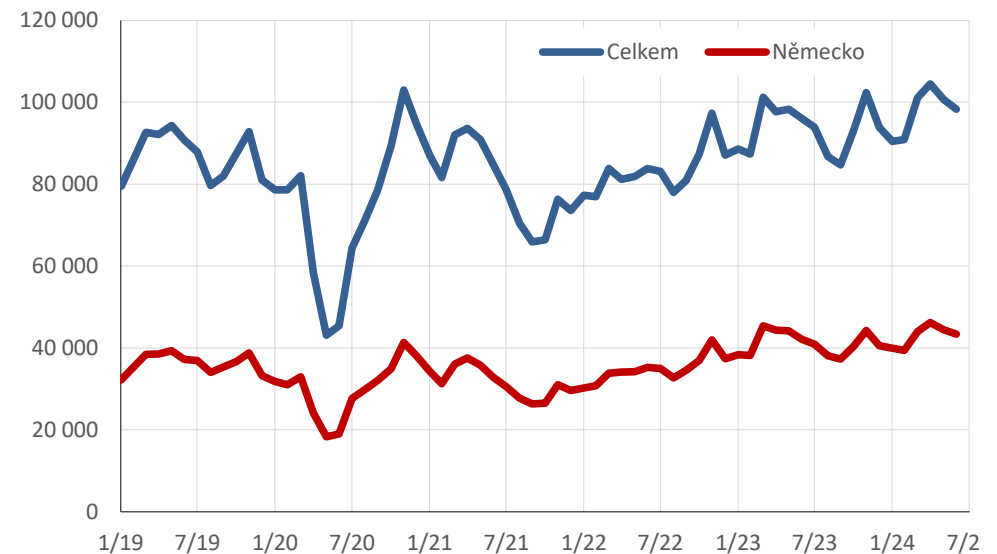
Vývoz os. mot. voz. do Německa (3m úhrn, mil. Kč)

Vývoz BEV (mil. Kč)

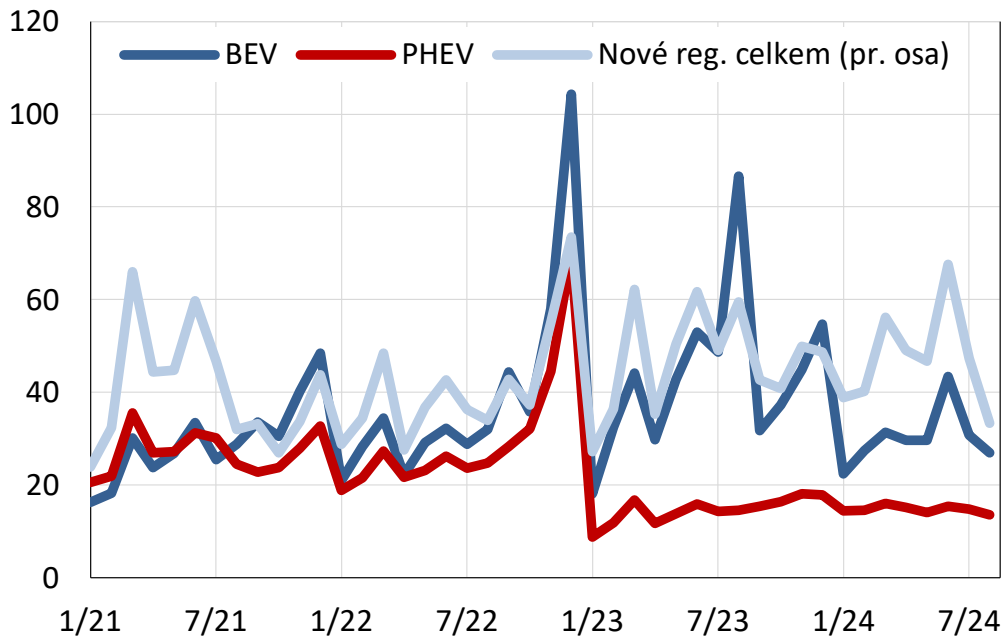

Vývoz součástek a příslušenství (3m úhrn, mil. Kč)

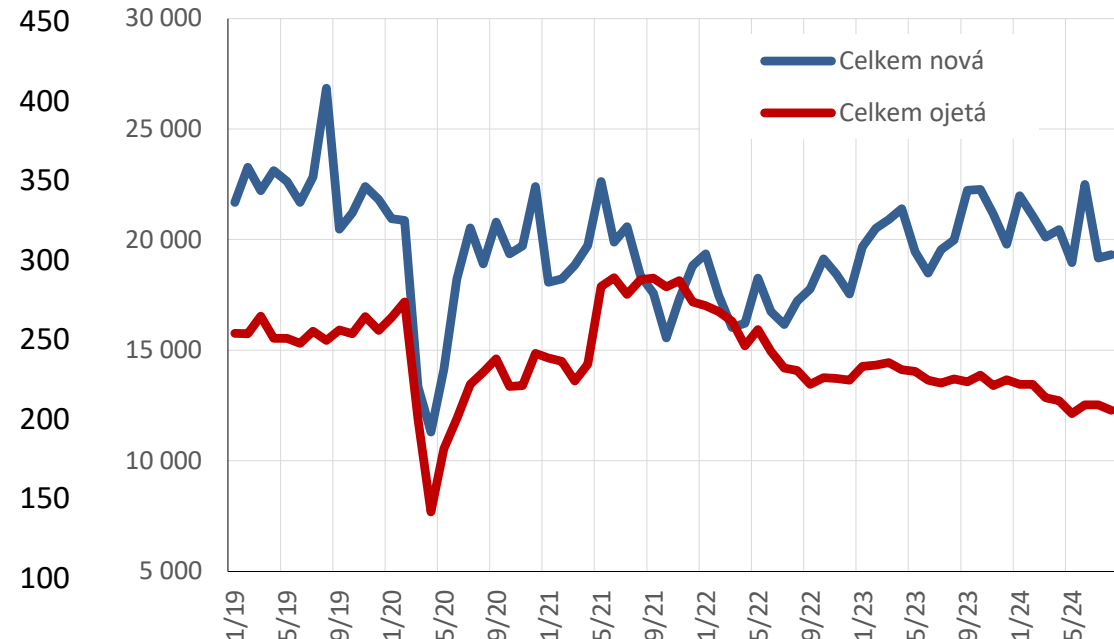
Registrace osobních automobilů

Nové registrace osobních mot. vozidel v Německu (tisíce)

Zdroj: VDA.

Registrace os. mot. a lehkých už. vozidel v ČR (sez. oč.)

Zdroj: SDA.

- Nové registrace v Německu byly v letech 2022 a 2023 ovlivněny ukončováním podpory
- V ČR klesají registrace ojetých osobních automobilů a lehkých užitkových vozidel

Záruční program MPO Elektromobilita – I. výzva

- Podpora pořízení bezemisních vozidel (bateriová BEV a vodíková FCEV elektrická vozidla) a budování neveřejné dobíjecí infrastruktury podnikatelskými subjekty
- Lze pořídit flotilu vozidel; pořízená dobíjecí stanice musí vázat na pořízený vůz
- Podporované kategorie silničních vozidel: M1 (osobní, pořizovací cena do 1,5 mil. Kč bez DPH), N1 a N2 do 4,25t (nákladní)
- Vozidlo musí být nové (bylo dodáno do 6 měsíců ode dne prvního uvedení do provozu a má najeto méně než 6 000 km)
- 24měsíční podmínka zákazu prodeje vozidla/nabíječky
- Alokace 1,95 mld. Kč, z toho 1,65 mld. Kč na pořízení bezemisních vozidel, 300 mil. Kč na nabíječky
- Cílem komponenty je pořízení 4555 nových vozidel
- Příjem žádostí od 18. 3. 2024